

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**САЖЕТИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ ЗА ПЕРИОД
ТОКОМ ГОДИНЕ КОЈИ ЈЕ ЗАВРШИО 30. ЈУНА 2020.**

(неревидирани)

у складу са захтјевима Међународног рачуноводственог стандарда 34

Сарајево, 29. јули 2020. године

САДРЖАЈ

Страна

Одговорност Управе и Управног одбора за припрему и одобравање сажетих финансијских извјештаја	1
Извјештај о добити или губитку	2
Извјештај о свеобухватној добити	3
Извјештај о финансијском положају	4
Извјештај о промјенама у капиталу	5
Извјештај о новчаним токовима	7
Одабране напомене уз сажете финансијске извјештаје	9-37
1 Основне информације	9
2 Основа за припрему	10
3 Нето каматни приходи	12
4 Нето приходи од накнада и провизија	14
5 Нето реализовани добици од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	14
6 Нето (губици) / добици од курсних разлика	14
7 Остали приходи	15
8 Трошкови особља	15
9 Административни и остали оперативни трошкови	16
10 Нето (повећање) / смањење у резервацијама за очекиване кредитне губитке	16
11 Нето добит за период	17
12 Страна валута у готовини	17
13 Депозити код иностраних банака	18
14 Дужнички инструменти	19
15 Монетарно злато	20
16 Остала имовина	20
17 Готов новац у оптицају	20
18 Депозити банака	21
19 Депозити Владе и осталих јавних депонената	21
20 Остале обавезе	22
21 Капитал	22
22 Новац и новчани еквиваленти	23
23 Аранжман валутног одбора	23
24 Трансакције са повезаним лицима	24
25 Управљање финансијским ризицима	25
26 Мјерење фер вриједности финансијске имовине и финансијских обавеза	33
27 Чланство БиХ у Међународном монетарном фонду	35
28 Ванбилансне ставке	36
29 Догађаји после датума извјештавања	37

Одговорност Управе и Управног одбора за припрему и одобравање сажетих финансијских извјештаја

Управа Централне банке Босне и Херцеговине је одговорна за припрему и фер презентацију сажетих финансијских извјештаја у складу са захтјевима Међународног рачуноводственог стандарда 34: „Финансијско извјештавање за периоде током године“. Управа има општу одговорност за подузимање корака који су јој у разумној мјери доступни и примјену таквих интерних контрола који омогућавају очување имовине Централне банке Босне и Херцеговине те спречавање и откривање превара и осталих неправилности.

Управни одбор је одговоран за надгледање процеса финансијског извјештавања Централне банке Босне и Херцеговине у чијој реализацији је укључен Ревизорски комитет Централне банке Босне и Херцеговине.

Приложени неревидирани сажети финансијски извјештаји презентују истинито и вјерно, у свим значајним аспектима, финансијски положај Централне банке Босне и Херцеговине те резултат њеног пословања и новчаног тока на дан и за период презентован у овим сажетим финансијским извјештајима.

Управа је дужна поднијети сажете финансијске извјештаје Управном одбору на одобравање, а Управни одбор одобрава сажете финансијске извјештаје те их подноси Предсједништву Босне и Херцеговине.

Приложени сажети финансијски извјештаји на странама од 2 до 37 одобрени су од стране Управног одбора 29. јула 2020. године.

др Сенад Софтић
предсједавајући Управног одбора

мр Едис Ковачевић
руководилац Одјељења за рачуноводство и финансије

ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТИ ИЛИ ГУБИТКУ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ	Напомена	За период			
		1.4. - 30.6. 2020.	1.4. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2020.	1.1. - 30.6. 2019.
Каматни приходи		12.789	12.526	26.239	24.230
Каматни расходи		(7.607)	(6.249)	(14.671)	(12.245)
НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ	3	5.182	6.277	11.568	11.985
Приходи од накнада и провизија		4.042	4.458	8.930	8.506
Расходи од накнада и провизија		(174)	(159)	(341)	(314)
НЕТО ПРИХОДИ ОД НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА	4	3.868	4.299	8.589	8.192
Нето реализовани добици од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	5	-	-	1.578	143
Нето (губици) / добици од курсних разлика	6	(188)	51	(78)	93
Остали приходи	7	94	700	158	755
ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ		8.956	11.327	21.815	21.168
Трошкови особља	8	(4.968)	(4.958)	(9.217)	(9.175)
Административни и остали оперативни трошкови	9	(2.262)	(1.999)	(4.209)	(3.773)
Трошкови амортизације		(638)	(590)	(1.273)	(1.190)
ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ		(7.868)	(7.547)	(14.699)	(14.138)
ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ ПРИЈЕ РЕЗЕРВАЦИЈА ЗА ОЧЕКИВАНЕ КРЕДИТНЕ ГУБИТКЕ		1.088	3.780	7.116	7.030
Нето (повећање) / смањење у резервацијама за очекиване кредитне губитке	10	(213)	(58)	(267)	9.638
НЕТО ДОБИТ ЗА ПЕРИОД	11	875	3.722	6.849	16.668

Одабране напомене на странама од 9 до 37 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О СВЕОБУХВАТНОЈ ДОБИТИ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ	Напомена	За период			
		1.4. - 30.6. 2020.	1.4. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2020.	1.1. - 30.6. 2019.
НЕТО ДОБИТ ЗА ПЕРИОД		875	3.722	6.849	16.668
Остала свеобухватна добит					
<i>Ставке које су или које се могу накнадно пренијети у добит или губитак:</i>					
Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит					
Нето промјена у фер вриједности током периода	14	46.149	65.436	55.755	146.261
Нето промјена у резервацијама за очекиване кредитне губитке призната у добит или губитак током периода	25.1.1.	180	(26)	241	(7.687)
Рекласификација у добит или губитак од продаје дужничких инструмената	5	-	-	(1.578)	(143)
		46.329	65.410	54.418	138.431
Монетарно злато					
Нето промјена у фер вриједности током периода	15	30.233	16.486	43.603	22.738
		30.233	16.486	43.603	22.738
Укупно остала свеобухватна добит		76.562	81.896	98.021	161.169
УКУПНО СВЕОБУХВАТНА ДОБИТ ЗА ПЕРИОД		77.437	85.618	104.870	177.837

Одабране напомене на странама од 9 до 37 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ	Напомена	На дан	
		30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
ИМОВИНА			
Страна валута у готовини	12	135.594	322.599
Депозити код иностраних банака	13	3.270.288	3.102.765
Дужнички инструменти	14	9.316.087	8.917.413
Монетарно злато	15	297.691	254.088
Специјална права вучења у ММФ-у		3.074	230
Остала имовина	16	13.954	11.457
Некретнине и опрема		48.672	48.314
Нематеријална имовина		1.383	1.563
Остала улагања		27.813	27.813
УКУПНО ИМОВИНА		13.114.556	12.686.242
ОБАВЕЗЕ И КАПИТАЛ			
ОБАВЕЗЕ			
Готов новац у оптицају	17	5.834.763	5.199.916
Депозити банака	18	5.226.849	5.743.619
Депозити Владе и осталих јавних депонената	19	1.086.131	880.675
Резервације за обавезе и трошкове		1.338	1.394
Остале обавезе	20	4.064	4.097
Укупно обавезе		12.153.145	11.829.701
КАПИТАЛ			
Почетни капитал		25.000	25.000
Резерве		929.562	831.541
Нето добит за период		6.849	-
Укупно капитал	21	961.411	856.541
УКУПНО ОБАВЕЗЕ И КАПИТАЛ		13.114.556	12.686.242

Одабране напомене на странама од 9 до 37 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ

	Почетни капитал	Генералне резерве (задржана добит)	Остале резерве	Резерве фер вриједности за дужничке и власничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	Резервације за очекиване кредитне губитке	Резерве фер вриједности за монетарно злато	Укупно резерве	Нето добит за период	Укупно капитал
Стање на дан 1. јануар 2020. године	25.000	537.295	31.300	211.373	1.343	50.230	831.541	-	856.541
Укупно свеобухватна добит за период	-	-	-	54.236	182	43.603	98.021	6.849	104.870
Нето добит за период	-	-	-	-	-	-	-	6.849	6.849
Остала свеобухватна добит	-	-	-	54.236	182	43.603	98.021	-	98.021
<i>Нето нереализоване позитивне промјене у фер вриједности дужничких инструмената</i>	-	-	-	55.755	-	-	55.755	-	55.755
<i>Нето реализоване позитивне промјене у фер вриједности дужничких инструмената пренесене у добит или губитак</i>	-	-	-	(1.519)	-	-	(1.519)	-	(1.519)
<i>Нето повећање у резервацијама за очекиване кредитне губитке за дужничке инструменте признато у добит или губитак</i>	-	-	-	-	241	-	241	-	241
<i>Нето отпуштање резервација за очекиване кредитне губитке пренесено у добит или губитак за продате дужничке инструменте</i>	-	-	-	-	(59)	-	(59)	-	(59)
<i>Нето нереализоване позитивне промјене у фер вриједности монетарног злата</i>	-	-	-	-	-	43.603	43.603	-	43.603
Стање на дан 30. јуни 2020. године	25.000	537.295	31.300	265.609	1.525	93.833	929.562	6.849	961.411

Одабране напомене на странама од 9 до 37 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ (НЕРЕВИДИРАНИ) (НАСТАВАК)

У хиљадама КМ

	Почетни капитал	Генералне резерве (задржана добит)	Остале резерве	Резерве фер вриједности за дужничке и власничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	Резервације за очекиване кредитне губитке	Резерве фер вриједности за монетарно злато	Укупно резерве	Нето добит за период	Укупно капитал
Стање на дан 1. јануар 2019. године	25.000	514.720	31.300	133.696	8.993	6.138	694.847	-	719.847
Укупно свеобухватна добит за период	-	-	-	146.164	(7.733)	22.738	161.169	16.668	177.837
Нето добит за период	-	-	-	-	-	-	-	16.668	16.668
Остала свеобухватна добит	-	-	-	146.164	(7.733)	22.738	161.169	-	161.169
Нето нерезализоване позитивне промјене у фер вриједности дужничких инструмената	-	-	-	146.261	-	-	146.261	-	146.261
Нето реализоване позитивне промјене у фер вриједности дужничких инструмената пренесене у добит или губитак	-	-	-	(97)	-	-	(97)	-	(97)
Нето повећање у резервацијама за очекиване кредитне губитке за дужничке инструменте признато у добит или губитак	-	-	-	-	(7.687)	-	(7.687)	-	(7.687)
Нето отпуштање резервација за очекиване кредитне губитке пренесено у добит или губитак за продате дужничке инструменте	-	-	-	-	(46)	-	(46)	-	(46)
Нето нерезализоване позитивне промјене у фер вриједности монетарног злата	-	-	-	-	-	22.738	22.738	-	22.738
Стање на дан 30. јуни 2019. године	25.000	514.720	31.300	279.860	1.260	28.876	856.016	16.668	897.684

Одабране напомене на странама од 9 до 37 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА (НЕРЕВИДИРАНИ)

Напомена	За период	
	1.1. - 30.6. 2020.	1.1. - 30.6. 2019.
У хиљадама КМ		
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ОПЕРАТИВНИХ АКТИВНОСТИ		
Нето добит за годину	6.849	16.668
Прилагођено за:		
Каматне приходе	3 (26.239)	(24.230)
Каматне расходе	3 14.671	12.245
Нето повећање / (смањење) у резервацијама за очекиване кредитне губитке	10 267	(9.638)
Нето реализоване (добитке) од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	5 (1.578)	(143)
Нето губитке / (добитке) од курсних разлика	6 78	(93)
Приходе од донација	7 (34)	(59)
Нето повећање у резервацијама за обавезе и трошкове	3	7
Приход од дивиденде признат у добит или губитак	7 -	(623)
Трошкове амортизације	1.273	1.190
Нето новчани токови од оперативних активности прије промјена на пословној имовини и обавезама	(4.710)	(4.676)
Промјене на пословној имовини и обавезама		
Смањење орочених депозита код иностраних банака	135.182	40.070
(Повећање) дужничких инструмената	(342.919)	(175.487)
(Повећање) / смањење остале имовине	(2.324)	1.324
Повећање готовог новца у оптицају	634.847	173.408
(Смањење) / повећање депозита банака, Владе и осталих јавних депонената	(310.232)	46.623
Повећање осталих обавеза	11	6
Исплате по основу резервација за обавезе и трошкове	(59)	(62)
Наплаћена камата	25.157	23.234
Плаћена камата	(13.694)	(10.158)
Нето новац од оперативних активности	121.259	94.282
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ИНВЕСТИЦИОНИХ АКТИВНОСТИ		
Куповине некретнина, опреме и нематеријалне имовине	(1.451)	(341)
Нето новац од инвестиционих активности	(1.451)	(341)

Одабране напомене на странама од 9 до 37 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА (НЕРЕВИДИРАНИ) (НАСТАВАК)

У хиљадама КМ	Напомена	За период	
		1.1. - 30.6. 2020.	1.1. - 30.6. 2019.
Ефекти промјена у исправци вриједности за очекиване кредитне губитке на новац и новчане еквиваленте		(36)	1.167
Ефекти курсних промјена на новац и новчане еквиваленте		(88)	103
Нето повећање новца и новчаних еквивалената		119.684	95.211
Новац и новчани еквиваленти на почетку периода		2.498.972	1.676.360
Новац и новчани еквиваленти на крају периода	22	2.618.656	1.771.571

Одабране напомене на странама од 9 до 37 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ОДАБРАНЕ НАПОМЕНЕ УЗ САЖЕТЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ ЗА ПЕРИОД ТОКОМ ГОДИНЕ КОЈИ ЈЕ ЗАВРШИО 30. ЈУНА 2020. (НЕРЕВИДИРАНЕ)**1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ**

Централна банка Босне и Херцеговине („Централна банка“) је врховна монетарна власт државе Босне и Херцеговине („БиХ“). Њен статус је дефинисан Законом о Централној банци Босне и Херцеговине („Закон о Централној банци“), који је усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине 20. јуна 1997. године, сагласно Општем оквирном споразуму за мир у Босни и Херцеговини.

Централна банка је почела са радом 11. августа 1997. године.

Сједиште Централног уреда Централне банке је у Сарајеву, Маршала Тита број 25.

Основни циљ Централне банке је да постигне и одржи стабилност домаће валуте тако што издаје домаћу валуту у складу са правилом валутног одбора. Правило валутног одбора, дефинисано Законом о Централној банци, подразумева да се домаћа валута издаје само уз пуно покриће у слободно конвертибилним девизним средствима. Поред тога, Централна банка има обавезу да, на захтјев, без ограничења купује и продаје конвертибилну марку (КМ) за евро (EUR) по службеном девизном курсу у износу $1,95583 \text{ КМ} = 1 \text{ EUR}$, који је одређен Законом о Централној банци.

У оквиру својих овлаштења утврђених Законом о Централној банци, Централна банка је потпуно независна од ентитета, јавних агенција и било којих других органа у извршавању својих циљева и задатака.

У складу са чланом 64. став 2 Закона о Централној банци, Централна банка је обавезна да припреми и поднесе Предсједништву Босне и Херцеговине прелиминарне (без извршене ревизије) финансијске извјештаје за сваки квартал текуће године.

На датум одобравања ових сажетих финансијских извјештаја, чланове Управног одбора, Управе и Ревизорског комитета чине:

Управни одбор

др Сенад Софтић	предсједавајући
др Радомир Божић	члан (од 30. априла 2020. године)
мр Шериф Исовић	члан
мр Анкица Колобарић	члан (до 30. априла 2020. године)
др Драган Кулина	члан (од 30. априла 2020. године)
др Данијела Мартиновић	члан (од 30. априла 2020. године)

Управа

др Сенад Софтић	гувернер
мр Ернадина Бајровић	вицегувернер
др Милица Лакић	вицегувернер
Желимира Распудић	вицегувернер

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (НАСТАВАК)**Ревизорски комитет**

др Мила Гаџић	предсједавајућа
др Елвир Чизмић	члан
Радомир Репија	члан

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ**2.1. Изјава о усклађености**

Ови сажети финансијски извјештаји припремљени су у складу са Међународним рачуноводственим стандардом 34 („МРС 34“): „Финансијско извјештавање за периоде током године“ објављеном од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде („ОМРС“). Сажети финансијски извјештаји не укључују све информације које се захтијевају као дио цјеловитог сета финансијских извјештаја припремљених у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања („МСФИ“) те се требају читати заједно са посљедњим ревидираним финансијским извјештајима Централне банке за годину која је завршила 31. децембра 2019 („годишњи финансијски извјештаји“).

Одабране напомене које су дате уз ове сажете финансијске извјештаје појашњавају догађаје и трансакције значајне за разумијевање промјена у финансијском положају и успјешности Централне банке у односу на годишње финансијске извјештаје.

Резултати пословања и извршених операција Централне банке који су приказани за извјештајни период и на извјештајни датум у овим сажетим финансијским извјештајима нису нужно индикативни за резултате пословања и операције Централне банке који се могу очекивати за 2020. годину.

2.2. Основа мјерења

Ови финансијски извјештаји су припремљени на основу историјског трошка, изузев за сљедеће значајне ставке:

Ставка	Основа мјерења
Финансијска имовина по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	фер вриједност
Монетарно злато	фер вриједност

2.3. Функционална и извјештајна валута

Финансијски извјештаји Централне банке приказани су у државној валути БиХ коју представља КМ. Све финансијске информације су заокружене на најближу хиљаду (уколико није другачије наведено).

2.4. Промјене МСФИ-ова

На дан одобрења ових сажетих финансијских извјештаја, одређене измјене постојећих стандарда и тумачења су на снази од 1. јануара 2020. године и њихова примјена нема значајан утицај на сажете финансијске извјештаје Централне банке.

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

2.5. Цикличност пословања

Све активности Централне банке су се обављале према предмету и времену реализације по начелу временски неограниченог пословања у периоду који је предмет извјештавања.

2.6. Рачуноводствене политике

Сажети финансијски извјештаји Централне банке су припремљени у складу са истим рачуноводственим политикама које су кориштене приликом припреме посљедњих годишњих финансијских извјештаја.

Кориштење просуђивања и процјена

Припрема финансијских извјештаја у складу са МСФИ захтијева од Управе кориштење просуђивања, процјена и претпоставки који утичу на примјену рачуноводствених политика и приказане износе имовине, обавеза, прихода, расхода и остале објављене информације у овим сажетим финансијским извјештајима. Стварни износи могу се разликовати од ових процјена.

Процјене и уз њих везане претпоставке које користи Управа су засновани на посљедњим расположивим поузданим информацијама приликом припреме ових сажетих финансијских извјештаја и исти се континуирано разматрају. Промјене рачуноводствених процјена признају се у периоду у којем је процјена измијењена уколико измјена утиче само на тај период или и у периоду измјене и у будућим периодима, ако измјена утиче и на текући и на будуће периоде.

Постојеће околности и претпоставке о будућим дјеловањима у пословању Централне банке се могу мијењати као реакција на осцилације на финансијским тржиштима Еврозоне и околности који су изван контроле Централне банке, нарочито имајући у виду неизвјесности коју је проузроковала глобална пандемија корона вируса.

Трансакције у страним валутама и курсне разлике

Средњи курсеви најзначајних валута дати су у наставку:

Средњи курс:	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.	30. јуни 2019.
	КМ	КМ	КМ
CHF	1,83319	1,799126	1,761216
GBP	2,136585	2,29536	2,181507
USD	1,733277	1,747994	1,718656
SDR	2,402776	2,417171	2,389301

3. НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ

У хиљадама КМ	За период			
	1.4. - 30.6. 2020.	1.4. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2020.	1.1. - 30.6. 2019.
Каматни приходи по основу:				
Дужничких инструмената (Напомена 14)	9.683	10.001	19.508	20.196
Ефеката негативне пасивне каматне стопе на депозите домаћих комерцијалних банака	3.105	2.514	6.723	4.010
Депозита код иностраних банака	-	7	2	16
Остале финансијске имовине по амортизованом трошку	1	4	6	8
Укупно	12.789	12.526	26.239	24.230
Каматни расходи по основу:				
Ефеката негативних каматних стопа на дужничке инструменте (Напомена 14)	(3.490)	(3.244)	(6.746)	(6.474)
Ефеката негативних каматних стопа на депозите код иностраних банака	(4.117)	(3.005)	(7.925)	(5.771)
Укупно	(7.607)	(6.249)	(14.671)	(12.245)
Нето каматни приходи	5.182	6.277	11.568	11.985

Основицу за обрачун камата на депозите комерцијалних банака чине укупни депозити комерцијалних банака на рачунима резерви у десетодневном обрачунском периоду, који се састоје од износа обавезних резерви и износа средстава изнад обавезних резерви.

Основицу за обрачун обавезне резерве комерцијалних банака чине депозити и позајмљена средства, без обзира на то у којој су валути средства изражена. Такођер, утврђена је јединствена стопа обавезне резерве од 10% коју Централна банка примјењује на основицу за обрачун обавезне резерве.

На износ средстава обавезне резерве Централна банка не обрачунава накнаду, док се на износ средстава изнад обавезне резерве обрачунава накнада која је везана за каматну стопу на стално расположиву могућност депоновања код Европске централне банке.

У периоду 1.1. - 30.6.2020. године накнада на износ средстава изнад обавезне резерве се обрачунава по каматној стопи на стално расположиву могућност депоновања код Европске централне банке.

У периоду 1.1. - 30.4.2019. године накнада на износ средстава изнад обавезне резерве обрачунавала се по каматној стопи у вриједности од 50% каматне стопе на стално расположиву могућност депоновања код Европске централне банке, а од 1.5. – 30.6.2019. године по каматној стопи на стално расположиву могућност депоновања код Европске централне банке.

3. НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ (НАСТАВАК)

Ефекти негативних каматних стопа на депозите домаћих комерцијалних банака су резултат негативне каматне стопе на износ средстава изнад обавезне резерве. Наредна табела приказује вриједности каматних стопа на износ средстава изнад обавезне резерве за домаће комерцијалне банке у извјештајним периодима:

Период	Каматна стопа	Каматна стопа на стално расположиву могућност депоновања код Европске централне банке
2020.		
Од 1. јануара до 30. јуна	(0,50)%	(0,50)%
2019.		
Од 1. јануара до 30. априла	(0,20)%	(0,40)%
Од 1. маја до 30. јуна	(0,50)%	(0,50)%

Ефекти негативних каматних стопа на депозите код иностраних банака укључују износ од 5.898 хиљада КМ на орочене депозите и износ од 2.027 хиљада КМ на депозите по виђењу у периоду 1.1. - 30.6.2020. године (у периоду 1.1. - 30.6.2019. године укључивали су износ од 4.573 хиљаде КМ на орочене депозите и износ од 1.198 хиљада КМ на депозите по виђењу).

Ефекти негативних каматних стопа од каматносно финансијске имовине су резултат негативних каматних стопа на депозите код иностраних банака и дужничке инструменате, а које се, у складу с актуелним тржишним условима и дозвољеним законским могућностима инвестирања девизних резерви Централне банке, нису могле избјећи.

Просјечна стопа ефективног приноса на дужничке инструменте износи 0,32% у периоду 1.1 – 30.6.2020. године (у периоду 1.1 – 30.6.2019. године износила је 0,33%).

Просјечна стопа негативног ефективног приноса на депозите код иностраних банака износи 0,48% у периоду 1.1 – 30.6.2020. године (у периоду 1.1 – 30.6.2019. године износила је 0,40%).

4. НЕТО ПРИХОДИ ОД НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2020.	2019.	2020.	1.1. - 30.6. 2019.
Приходи од накнада и провизија по основу:				
услуга за домаће комерцијалне банке	3.735	4.151	8.308	7.917
услуга за Владу и друге небанкарске комитенте	307	307	622	589
Укупно	4.042	4.458	8.930	8.506
Расходи од накнада и провизија по основу:				
чувања и осталих расхода за дужничке инструменте	(163)	(149)	(320)	(294)
транзакција са банкама у иностранству	(9)	(9)	(17)	(17)
осталих расхода од накнада и провизија	(2)	(1)	(4)	(3)
Укупно	(174)	(159)	(341)	(314)
Нето приходи од накнада и провизија	3.868	4.299	8.589	8.192

5. НЕТО РЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ОД ПРОДАЈЕ ДУЖНИЧКИХ ИНСТРУМЕНАТА ПО ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ КРОЗ ОСТАЛУ СВЕОБУХВАТНУ ДОБИТ

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2020.	2019.	2020.	1.1. - 30.6. 2019.
Реализовани добити	-	-	1.578	143
Реализовани губити	-	-	-	-
Нето реализовани добити од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	-	-	1.578	143

Одговарајући износи реализованих добитака по основу отпуштања резервација за очекиване кредитне губитке за продате дужничке инструменте су приказани у Напомени 25.1.1.

6. НЕТО (ГУБИЦИ) / ДОБИЦИ ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2020.	2019.	2020.	1.1. - 30.6. 2019.
Добити од курсних разлика	149	185	418	319
Губити од курсних разлика	(337)	(134)	(496)	(226)
Нето (губити) / добити од курсних разлика	(188)	51	(78)	93

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2020.

7. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2020.	2019.	2020.	1.1. - 30.6. 2019.
Приход од дивиденди	-	623	-	623
Приход од донација	16	25	34	59
Остали приходи	78	52	124	73
УКУПНО	94	700	158	755

Годишња добит BIS банке је трансферисана у cjелокупном износу на одговарајуће позиције резерви BIS банке због чега Централна банка није примила дивиденду по основу акција BIS-а у периоду 1.1. – 30.6.2020. године (у периоду 1.1. – 30.6.2019. године Централна банка је примила дивиденду у износу од 623 хиљаде КМ).

8. ТРОШКОВИ ОСОБЉА

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2020.	2019.	2020.	1.1. - 30.6. 2019.
Плате	2.378	2.383	4.758	4.755
Доприноси и друге накнаде на плате	1.352	1.355	2.705	2.703
Остала примања запослених	900	878	1.299	1.263
Доприноси и друге накнаде на остала примања запослених	338	336	452	447
Нето повећање у резервацијама за отпремнине запосленим	-	6	3	7
УКУПНО	4.968	4.958	9.217	9.175

Трошкови особља укључују 1.766 хиљада КМ обавезних доприноса за пензионо осигурање плаћених јавним заводима за пензионо осигурање у БиХ (1.1. - 30.6.2019. године: 1.755 хиљада КМ).

На дан 30. јуни 2020. године Централна банка има 364 запослених (30. јуни 2019. године: 372 запослена).

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. јуна 2020.

9. АДМИНИСТРАТИВНИ И ОСТАЛИ ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2020.	2019.	2020.	1.1. - 30.6. 2019.
Трошкови одржавања	733	626	1.210	1.151
Трошкови производње и дизајна новчаница и кованица	686	438	1.294	876
Остали административни и оперативни трошкови	843	935	1.705	1.746
УКУПНО	2.262	1.999	4.209	3.773

У оквиру позиције трошкова одржавања највећим дијелом су исказани трошкови неопходни за одржавање дуготрајне материјалне имовине Централне банке те информационих и платних система.

У оквиру позиције осталих административних и оперативних трошкова највећим дијелом су исказани режијски трошкови, приступи потребним сервисима и телекомуникацијским линијама и остали текући трошкови за обављање пословних активности Централне банке.

10. НЕТО (ПОВЕЋАЊЕ) / СМАЊЕЊЕ У РЕЗЕРВАЦИЈАМА ЗА ОЧЕКИВАНЕ КРЕДИТНЕ ГУБИТКЕ

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2020.	2019.	2020.	1.1. - 30.6. 2019.
Добици од очекиваних кредитних губитака по основу:				
Дужничких инструмената:	112	105	179	7.877
Промјена у обрачуну PD-а	-	-	-	7.704
Промјена кредитног ризика	112	105	179	173
Депозита код иностраних банака:	1.118	669	1.936	3.309
Промјена у обрачуну PD-а	-	-	-	2.117
Промјена кредитног ризика	1.118	669	1.936	1.192
Остале финансијске имовине:	3	1	5	5
Промјена кредитног ризика	3	1	5	5
Специјалних права вучења у ММФ-у:	-	-	-	-
Промјена кредитног ризика	-	-	-	-
	1.233	775	2.120	11.191
Исправка вриједности од очекиваних кредитних губитака по основу:				
Дужничких инструмената	(292)	(79)	(420)	(190)
Депозита код иностраних банака	(1.153)	(753)	(1.963)	(1.358)
Остале финансијске имовине	(1)	(1)	(4)	(5)
Специјалних права вучења у ММФ-у	-	-	-	-
	(1.446)	(833)	(2.387)	(1.553)
Нето (повећање) / смањење у резервацијама за очекиване кредитне губитке	(213)	(58)	(267)	9.638

11. НЕТО ДОБИТ ЗА ПЕРИОД

У хиљадама КМ	1.4. - 30.6.	1.4. - 30.6.	1.1. - 30.6.	За период
	2020.	2019.	2020.	1.1. - 30.6. 2019.
ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ ПРИЈЕ РЕЗЕРВАЦИЈА ЗА ОЧЕКИВАНЕ КРЕДИТНЕ ГУБИТКЕ	1.088	3.780	7.116	7.030
Нето (повећање) / смањење у резервацијама за очекиване кредитне губитке:				
Промјена у обрачуну PD -а на дан 1. јануар 2019. године	-	-	-	9.821
Додатне нето резервације током периода	(213)	(58)	(267)	(183)
	(213)	(58)	(267)	9.638
НЕТО ДОБИТ ЗА ПЕРИОД	875	3.722	6.849	16.668

Значајно одступање кумулативне нето добити за период у односу на упоредни извјештајни период је посљедица примјене различитих калкулација PD-а у мјерењу очекиваних кредитних губитака. Промјена калкулације PD-а је резултирала једнократним признавањем добитака по основу очекиваних кредитних губитака у износу од 9.821 хиљаде КМ у добит или губитак и смањењима резервација за очекиване кредитне губитке за одговарајуће класе финансијске имовине на дан 1. јануар 2019. године. За више информација о ефектима ове промјене погледати Напомену 25.1.1.

12. СТРАНА ВАЛУТА У ГОТОВИНИ

Страну валуту у готовини представља:

У хиљадама КМ	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
Готовина у трезорима у валутама:		
- EUR	135.518	322.523
- CHF	40	39
- USD	20	20
- GBP	16	17
УКУПНО	135.594	322.599

Смањење готовине у EUR валути у трезорима Централне банке је посљедица привремене повећане тражње за EUR валутом од стране домаћих комерцијалних банака услед пандемије корона вируса.

13. ДЕПОЗИТИ КОД ИНОСТРАНИХ БАНАКА

Анализа орочених депозита и депозита по виђењу код иностраних банака према валутама, дата је како слиједи:

У хиљадама КМ	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
Орочени депозити:		
- EUR	2.488.906	2.308.476
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке	(653)	(495)
	2.488.253	2.307.981
Депозити по виђењу:		
- EUR	771.536	784.914
- CHF	7.394	5.999
- GBP	2.041	2.220
- USD	1.162	1.880
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке	(98)	(229)
	782.035	794.784
УКУПНО	3.270.288	3.102.765

Депозити код иностраних банака укључују негативну обрачунату камату у износу од 1.733 хиљаде КМ на дан 30. јуни 2020. године (31. децембар 2019. године: укључивали су негативну обрачунату камату у износу од 1.423 хиљаде КМ).

Орочени депозити код иностраних банака, анализирани према преосталој уговореној рочности, дати су како слиједи:

У хиљадама КМ	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
До мјесец дана	1.517.565	1.184.603
Од једног до два мјесеца	136.811	155.675
Од два до три мјесеца	545.932	272.789
Од три до четири мјесеца	-	192.865
Од четири до дванаест мјесеци	288.598	502.544
Укупно	2.488.906	2.308.476
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке	(653)	(495)
УКУПНО	2.488.253	2.307.981

Више информација о распону кредитних рејтинга и концентрацији кредитног ризика за депозите код иностраних банака на извјештајне датуме је објављено у Напомени 25.1.2.

14. ДУЖНИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

Дужнички инструменти су класификовани по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит, а представљају државне владине обвезнице земаља Еврозоне са високим степеном утрживости и ликвидности. Портфељ се састоји од краткорочних и дугорочних обвезница влада са фиксном каматном стопом. Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит су деноминирани у EUR.

Више информација о распону кредитних рејтинга и концентрацији кредитног ризика за дужничке инструменте на извјештајне датуме је објављено у Напомени 25.1.2.

Структура дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит је сљедећа:

	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
У хиљадама КМ		
Државне владине обвезнице	9.239.278	8.848.981
Обрачуната камата	76.809	68.432
УКУПНО	9.316.087	8.917.413

Анализа промјена дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит у извјештајним периодима приказана је у сљедећој табели:

	За период			
	1.4. - 30.6. 2020.	1.4. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2020.	1.1. - 30.6. 2019.
У хиљадама КМ				
Почетно стање	8.689.475	8.298.348	8.917.413	8.225.439
Куповине током године	1.152.461	685.843	1.659.651	1.600.043
Продаје током године	-	-	(316.129)	(209.178)
Приход од камата признат током периода (Напомена 3)	9.683	10.001	19.508	20.196
Ефекти негативних каматних стопа признати током периода (Напомена 3)	(3.490)	(3.244)	(6.746)	(6.474)
Доспијећа дужничких инструмената	(541.813)	(477.017)	(955.511)	(1.175.737)
Доспијећа купона	(36.378)	(32.179)	(57.854)	(53.362)
Нето промјена у фер вриједности током периода	46.149	65.436	55.755	146.261
Закључно стање	9.316.087	8.547.188	9.316.087	8.547.188

Значајна одступања нето промјена у фер вриједности током периода за дужничке инструменте последица су погоршавања услова и кретања тржишних цијена односно приноса којима је Централна банка била изложена у упоредним извјештајним периодима.

Наведене промјене су доминантни разлог одступања кварталне укупне свеобухватне добити Централне банке у извјештајним периодима.

15. МОНЕТАРНО ЗЛАТО

Фер вриједност монетарног злата на дан 30. јуни 2020. године износи 297.691 хиљаду КМ, што представља 96.000 унци злата по вриједности од 3.101 КМ по унци (31. децембар 2019. године: 254.088 хиљада КМ, што је представљало 96.000 унци злата по вриједности од 2.647 КМ по унци).

Анализа промјена фер вриједности монетарног злата у извјештајним периодима приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	За период			
	1.4. - 30.6. 2020.	1.4. - 30.6. 2019.	1.1. - 30.6. 2020.	1.1. - 30.6. 2019.
Почетно стање	267.458	216.248	254.088	209.996
Нето промјена у фер вриједности током периода	30.233	16.486	43.603	22.738
Закључно стање	297.691	232.734	297.691	232.734

Раст тржишне цијене монетарног злата у извјештајном периоду је довео до раста остале свеобухватне добити Централне банке по основу држања монетарног злата у односу на упоредни извјештајни период.

16. ОСТАЛА ИМОВИНА

У хиљадама КМ	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
Активна временска разграничења	10.135	7.539
Потраживања од домаћих банака	1.587	1.833
Нумизматичке збирке	905	840
Жиро рачуни	747	575
Остала разна имовина	549	620
Кредити запосленим	35	55
Потраживања од службеника по основу мањка готовог новца	600	600
Умањено за исправку вриједности осталих потраживања	(600)	(600)
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке	(4)	(5)
УКУПНО	13.954	11.457

На дан 30. јуни 2020. године активна временска разграничења укључују унапријед плаћене трошкове производње новчаница и кованица у износу од 9.422 хиљаде КМ (31. децембар 2019. године: унапријед плаћени трошкови производње новчаница и кованица износили су 6.973 хиљаде КМ).

17. ГОТОВ НОВАЦ У ОПТИЦАЈУ

У хиљадама КМ	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
Почетно стање	5.199.916	4.750.614
Повећање готовог новца у оптицају током периода	634.847	449.302
Закључно стање	5.834.763	5.199.916

17. ГОТОВ НОВАЦ У ОПТИЦАЈУ (НАСТАВАК)

Значајан раст готовог новца у оптицају је узрокован привременом повећаном потражњом за готовим новцем услјед пандемије корона вируса због које су комерцијалне банке подигле новац из трезора Централне банке.

18. ДЕПОЗИТИ БАНАКА

Структура депозита банака приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
Депозити домаћих комерцијалних банака	5.226.069	5.743.011
Рачуни резерви организационих дијелова Централне банке	747	575
Посебни депозити домаћих комерцијалних банака – блокирана средства	33	33
УКУПНО	5.226.849	5.743.619

Смањење депозита банака доминантно је посљедица смањења рачуна резерви комерцијалних банака по основу повлачења КМ готовог новца из трезора Централне банке.

Просјечно стање рачуна резерви домаћих комерцијалних банака, израчунато за задњи десетодневни период у јуну 2020. године, износи 5.228.426 хиљада КМ од чега је просјечни износ средстава обавезне резерве комерцијалних банака 2.698.794 хиљаде КМ, а износ средстава изнад обавезне резерве 2.529.632 хиљаде КМ (Просјечно стање рачуна резерви домаћих комерцијалних банака, израчунато за задњи десетодневни период у децембру 2019. године, износило је 5.670.600 хиљада КМ од чега је просјечни износ средстава обавезне резерве комерцијалних банака био 2.693.462 хиљаде КМ, а износ средстава изнад обавезне резерве 2.977.138 хиљада КМ).

Депозити банака укључују негативну обрачунату камату у износу од 1.082 хиљаде КМ на дан 30. јуни 2020. године (31. децембар 2019. године: укључивали су негативну обрачунату камату у износу од 1.304 хиљаде КМ).

19. ДЕПОЗИТИ ВЛАДЕ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ДЕПОНЕНАТА

Структура депозита Владе и осталих јавних депонената приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
Депозити за буџет институција БиХ	536.178	553.745
Депозити осталих јавних институција	204.754	176.640
Депозити осталих влада и владиних институција	144.567	150.285
Депозитни рачун по трансакцијама ММФ-а	198.675	5
Депозити – вањски дуг БиХ	1.957	-
УКУПНО	1.086.131	880.675

Аналитичка структура депозита по депонентима на државном нивоу је објављена у Напомени 24.

20. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

У хиљадама КМ	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
ММФ-ови рачуни број 1 и 2	1.647	1.657
Добављачи	1.140	2.095
Укалкулисани трошкови и остале обавезе	1.095	224
Депозити Свјетске банке	146	52
Одложени приход	36	69
УКУПНО	4.064	4.097

21. КАПИТАЛ

Структура капитала је приказана у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
Почетни капитал	25.000	25.000
Резерве	929.562	831.541
Генералне резерве (задржана добит)	537.295	537.295
Остале резерве	31.300	31.300
Резерве фер вриједности за дужничке и власничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	265.609	211.373
Резервације за очекиване кредитне губитке (Напомена 25.1.1)	1.525	1.343
Резерве фер вриједности за монетарно злато	93.833	50.230
Нето добит за период	6.849	-
УКУПНО	961.411	856.541

22. НОВАЦ И НОВЧАНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

За потребе извјештаја о новчаним токовима, новац и новчани еквиваленти се састоје од:

	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
У хиљадама КМ		
Девизни депозити са роком доспијећа до три мјесеца или краће, од датума стицања	1.697.773	859.088
Девизни депозити по виђењу	782.133	617.148
Страна валута у готовини	135.594	294.771
Специјална права вучења у ММФ-у	3.074	524
Жиро рачуни	747	492
Укупно	2.619.321	1.772.023
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке	(665)	(452)
УКУПНО	2.618.656	1.771.571

23. АРАНЖМАН ВАЛУТНОГ ОДБОРА

Законом о Централној банци дефинисано је оперативно правило „валутни одбор“ за издавање КМ, према којем се КМ издаје само уз пуно покриће у нето девизним резервама.

Члан 31. Закона о Централној банци захтијева да укупан износ њене монетарне пасиве никада не буде већи од њених нето девизних резерви.

Детаљи поштовања тог правила су сљедећи:

	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
У хиљадама КМ		
Бруто девизне резерве	13.022.734	12.597.095
Страна валута у готовини	135.594	322.599
Депозити код иностраних банака	3.270.288	3.102.765
Дужнички инструменти	9.316.087	8.917.413
Монетарно злато	297.691	254.088
Специјална права вучења у ММФ-у	3.074	230
Обавезе према нерезидентима	1.793	1.709
Нето девизне резерве (бруто девизне резерве умањене за обавезе према нерезидентима)	13.020.941	12.595.386
Монетарна пасива	12.147.743	11.824.210
Готов новац у оптицају	5.834.763	5.199.916
Депозити банака	5.226.849	5.743.619
Депозити Владе и осталих јавних депонената	1.086.131	880.675
НЕТО СТРАНА АКТИВА (нето девизне резерве умањене за монетарну пасиву)	873.198	771.176

24. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Централна банка у оквиру свог редовног пословања ступа у трансакције са повезаним лицима. Имајући у виду да је Централна банка основана актом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, а да је почетни капитал уплаћен од стране Савјета министара Босне и Херцеговине, трансакције које се одвијају у оквиру редовних операција Централне банке са државом и државним институцијама представљају трансакције са повезаним лицима. У складу са Законом о Централној банци, Централна банка дјелује као агент државе БиХ и других државних институција. Централна банка прима депозите од државе БиХ и других државних институција и дјелује стриктно у име и по налогу депонента.

Трансакције са државом и државним институцијама приказане су у сљедећим табелама:

У хиљадама КМ

30. јуни 2020.	Обавезе
Држава	714.143
Државне институције	
Управа за индиректно опорезивање БиХ	103.688
Агенција за осигурање депозита БиХ	189.353
УКУПНО	1.007.184

У хиљадама КМ

31. децембар 2019.	Обавезе
Држава	546.735
Државне институције	
Управа за индиректно опорезивање БиХ	85.844
Агенција за осигурање депозита БиХ	165.033
УКУПНО	797.612

Централна банка сматра да има директни однос повезаног лица са члановима управљачке структуре, блиским члановима породица чланова управљачке структуре и друштвима под контролом, заједничком контролом или значајним утицајем чланова управљачке структуре и блиских чланова њихових породица.

Накнаде кључним члановима управљачке структуре

Укупне накнаде кључним члановима управљачке структуре (чланови Управе и Управног одбора) у периоду 1.1. - 30.6.2020. године износе 417 хиљада КМ, од чега се 258 хиљада КМ односи на плате и остале накнаде, а 159 хиљада КМ на порезе и доприносе (У периоду 1.1. - 30.6.2019. године укупан износ од 461 хиљаду КМ односио се на плате и остале накнаде у износу од 286 хиљада КМ, а 175 хиљада КМ на порезе и доприносе).

25. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Финансијска имовина по основу које је Централна банка изложена финансијским ризицима (кредитни ризик, тржишни ризици и ризик ликвидности) су:

- Страна валута у готовини,
- Депозити код иностраних банака (централних банака, пословних банака и BIS-а),
- Дужнички инструменти,
- Монетарно злато,
- Специјална права вучења у ММФ-у,
- Остала финансијска имовина (потраживања од домаћих банака, кредити запосленим и остала потраживања) и
- Остала улагања.

25.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик представља ризик од неизвршења уговорних обавеза од стране друге уговорне стране или емитента дужничких инструмената с фиксним приходом, при чему уговорна страна представља субјекта код којег се, у складу с прописима Централне банке, држе или су инвестирана средства девизних резерви. Управљање овом врстом ризика остварује се:

- ограничавањем обима финансијских инструмената,
- ограничавањем уговорних страна и емитената на оне с прихватљивим композитним кредитним рејтингом,
- дефинисањем ограничења у погледу концентрације за инвестирање код сваке појединачне уговорне стране,
- ограничавањем максималног износа који се може инвестирати у појединачне врсте финансијских инструмената,
- ограничавањем величине емисије појединачне хартије од вриједности и
- ограничавањем рочности инвестирања.

За средства која су евидентирана у ванбилансној евиденцији, Централна банка није изложена кредитном ризику, јер сав ризик који евентуално може резултирати из основа пласмана тих средстава сноси уговорно власници средстава (погледати Напомене 27 и 28).

25. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

25.1. Кредитни ризик (наставак)

25.1.1. Изложеност кредитном ризику

Сљедећа табела приказује усклађивање између почетног и закључног стања исправке вриједности за финансијску имовину за извјештајне периоде:

У хиљадама КМ

	2020.				2019.			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно
1. Дужнички инструменти								
На дан 1. јануар – исказано	1.343	-	-	1.343	8.993	-	-	8.993
Промена обрачуна PD-а на дан 1. јануар (Напомена 10)	-	-	-	-	(7.704)	-	-	(7.704)
На дан 1. јануар - преправљено	1.343	-	-	1.343	1.289	-	-	1.289
Повећања због промене кредитног ризика	420	-	-	420	190	-	-	190
Смањења због промене кредитног ризика	(41)	-	-	(41)	(70)	-	-	(70)
Смањења због доспјелих инструмената	(138)	-	-	(138)	(103)	-	-	(103)
<i>Нето повећање / (смањење) током периода</i>	241	-	-	241	(7.687)	-	-	(7.687)
Смањења због продатих инструмената	(59)	-	-	(59)	(46)	-	-	(46)
На дан 30. јуни	1.525	-	-	1.525	1.260	-	-	1.260
2. Депозити код иностраних банака								
На дан 1. јануар – исказано	724	-	-	724	2.535	-	-	2.535
Промена обрачуна PD-а на дан 1. јануар (Напомена 10)	-	-	-	-	(2.117)	-	-	(2.117)
На дан 1. јануар - преправљено	724	-	-	724	418	-	-	418
Повећања због промене кредитног ризика	1.963	-	-	1.963	1.358	-	-	1.358
Смањења због промене кредитног ризика	(160)	-	-	(160)	(34)	-	-	(34)
Смањења због престанака признавања орочених депозита	(1.776)	-	-	(1.776)	(1.158)	-	-	(1.158)
На дан 30. јуни	751	-	-	751	584	-	-	584

25. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

25.1. Кредитни ризик (наставак)

25.1.1. Изложеност кредитном ризику (наставак)

	2020.				2019.			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно
3. Специјална права вучења у ММФ-у								
На дан 1. јануар	-	-	-	-	-	-	-	-
Повећања због промјене кредитног ризика	-	-	-	-	-	-	-	-
Смањења због промјене кредитног ризика	-	-	-	-	-	-	-	-
На дан 30. јуни	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Остала финансијска имовина								
На дан 1. јануар	5	-	600	605	5	-	600	605
Повећања због промјене кредитног ризика	4	-	-	4	5	-	-	5
Смањења због промјене кредитног ризика	(5)	-	-	(5)	(5)	-	-	(5)
На дан 30. јуни	4	-	600	604	5	-	600	605
Укупно почетно стање на дан 1. јануар	2.072	-	600	2.672	11.533	-	600	12.133
Укупна промјена у обрачуну PD-а	-	-	-	-	(9.821)	-	-	(9.821)
Укупно нето повећање кредитног ризика	208	-	-	208	137	-	-	137
Укупно закључно стање на дан 30. јуни	2.280	-	600	2.880	1.849	-	600	2.449

25. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

25.1. Кредитни ризик (наставак)

25.1.2. Концентрација кредитног ризика

а) Максимална изложеност кредитном ризику – Финансијски инструменти који су предмет умањења

Сљедећа табела приказује максималну изложеност финансијске имовине Централне банке кредитном ризику, анализирану по класама финансијских инструмената за које се очекивани кредитни губици рачунају и признају:

У хиљадама КМ

Класе финансијских инструмената	30. јуни 2020.				31. децембар 2019.			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно
Страна валута у готовини								
Бруто књиговодствена вриједност	135.594	-	-	135.594	322.599	-	-	322.599
Исправка вриједности	-	-	-	-	-	-	-	-
Књиговодствена вриједност	135.594	-	-	135.594	322.599	-	-	322.599
Депозити код иностраних банака								
Бруто књиговодствена вриједност	3.271.039	-	-	3.271.039	3.103.489	-	-	3.103.489
Исправка вриједности	(751)	-	-	(751)	(724)	-	-	(724)
Књиговодствена вриједност	3.270.288	-	-	3.270.288	3.102.765	-	-	3.102.765
Дужнички инструменти								
Бруто књиговодствена вриједност	9.316.087	-	-	9.316.087	8.917.413	-	-	8.917.413
Резервације за очекиване кредитне губитке (признате у осталој свеобухватној добити)	(1.525)	-	-	(1.525)	(1.343)	-	-	(1.343)
Књиговодствена вриједност	9.316.087	-	-	9.316.087	8.917.413	-	-	8.917.413
Специјална права вучења у ММФ-у								
Бруто књиговодствена вриједност	3.074	-	-	3.074	230	-	-	230
Исправка вриједности	-	-	-	-	-	-	-	-
Књиговодствена вриједност	3.074	-	-	3.074	230	-	-	230
Остала финансијска имовина								
Бруто књиговодствена вриједност	2.664	-	600	2.664	2.827	-	600	3.427
Исправка вриједности	(4)	-	(600)	(4)	(5)	-	(600)	(605)
Књиговодствена вриједност	2.660	-	-	2.660	2.822	-	-	2.822

25. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

25.1. Кредитни ризик (наставак)

25.1.2. Концентрација кредитног ризика (наставак)

b) Максимална изложеност кредитном ризику - Финансијски инструменти који нису предмет умањења

	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
У хиљадама КМ		
Књиговодствена вриједност		
Монетарно злато	297.691	254.088
Остала улагања	27.813	27.813
УКУПНО	325.504	281.901

Појединачна концентрација кредитног ризика

Укупни депозити код иностраних банака са стањем на дан 30. јуни 2020. године износе 3.270.288 хиљада КМ (31. децембар 2019. године: 3.102.765 хиљада КМ). Највећи износ тих средстава инвестиран је у једну инострану банку са појединачном концентрацијом која не прелази износ укупног капитала и резерви Централне банке (На дан 31. децембар 2019. године највећи дио средстава је био инвестиран у једну инострану банку са појединачном концентрацијом која је прелазила износ укупног капитала и резерви Централне банке).

Појединачна концентрација кредитног ризика за депозите код иностраних банака

30. јуни 2020.			31. децембар 2019.		
Рејтинг банке	у хиљадама КМ	у % укупних депозита	Рејтинг банке	у хиљадама КМ	у % укупних депозита
A+	547.418	16,74%	AAA	1.104.271	35,59%

25. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

25.1. Кредитни ризик (наставак)

25.1.2. Концентрација кредитног ризика (наставак)

Концентрација према кредитном рејтингу

Сљедећа табела приказује анализу концентрације кредитног ризика за депозите код иностраних банака и дужничке инструменте Централне банке на извјештајне датуме:

Депозити код иностраних банака

Кредитни рејтинг	30. јуни 2020.	У хиљадама КМ 31. децембар 2019.
AAA	1.556.838	1.842.449
AA+	-	-
AA	273.712	78.191
AA-	-	-
A+	547.418	547.273
A	838.332	408.740
A-	1.029	-
II ¹	574	101
BBB+	52.385	226.011
BBB	-	-
УКУПНО	3.270.288	3.102.765

На дан 30. јуни 2020. године изложеност депозита код иностраних банака према кредитном ризику по књиговодственим вриједностима, разврстано по географским регијама, износи 2.300.967 хиљада КМ за ЕУ земље и 969.321 хиљаду КМ за земље нечланице ЕУ (31. децембар 2019. године: 2.618.598 хиљада КМ за ЕУ земље и 484.167 хиљада КМ за земље нечланице ЕУ). Повећање изложености депозита према земљама нечланицама ЕУ посљедица је званичног изласка Велике Британије из ЕУ.

Дужнички инструменти

Кредитни рејтинг	30. јуни 2020.	У хиљадама КМ 31. децембар 2019.
AAA	2.035.846	2.190.752
AA+	1.385.537	1.273.212
AA	3.148.303	2.977.360
AA-	1.274.966	1.010.563
A+	-	-
A	-	-
A-	850.324	840.621
BBB+	-	-
BBB	-	624.905
BBB-	621.111	-
УКУПНО	9.316.087	8.917.413

¹ Међународне институције (eng. International institutions)

25. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

25.2. Тржишни ризик

Тржишни ризик представља ризик да ће промјена цијена на тржишту, као што су каматне стопе, цијене финансијске имовине и курс страних валута утицати на приходе Централне банке или на вриједност улагања у финансијску имовину. Основни тржишни ризици, које Централна банка прати и којима управља, су девизни и каматни ризик. Циљ управљања тржишним ризицима је контрола и управљање ризицима у оквиру прихватљивих параметара, с циљем оптимизације поврата.

У сврху квантификације ефеката тржишног ризика на вриједност девизних резерви Централна банка користи концепт „вриједности под ризиком“ (VaR – Value at Risk). Вриједност под ризиком представља статистичку мјеру која показује највећи могући губитак портфеља девизних резерви који може настати услед промјене цијена финансијских инструмената и промјене девизних курсева, уз одређени ниво поузданости за одређени временски интервал. Вриједност VaR за тржишни ризик се израчунава аналитичком (параметарском) методом, на основу средње вриједности добитка/губитка или стопе приноса посматраног портфеља и стандардне девијације посматраних података. Централна банка при обрачуна VaR примјењује ниво поузданости од 99% за временски интервал од десет дана.

За израчунавање вриједности VaR портфеља девизних резерви Централне банке, узимају се у обзир све позиције у портфељу девизних резерви које су изложене тржишним ризицима, односно девизном, каматном и цјеновном ризику. На дан 30. јуни 2020. године, изложеност девизних резерви Централне банке (VaR уз ниво поузданости 99% за временски интервал од десет дана) која укључује промјене цијена финансијских инструмената и промјене девизних курсева у односу на КМ, износи 93.093 хиљада КМ (31. децембар 2019. године: 76.418 хиљада КМ), што представља еквивалент 0,71% укупне финансијске имовине (31. децембар 2019. године: 0,61% укупне финансијске имовине).

Вриједности VaR на извјештајне датуме дати су у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
Девизни ризик	235	277
Каматни ризик	75.826	67.443
Ризик промјене еурске цијене монетарног злата	17.032	8.698
Укупно VaR	93.093	76.418

До повећања вриједности VaR дошло је услед осцилација у промјенама приноса те промјена цијена монетарног злата на финансијском тржишту.

25.2.1. Девизни ризик

Девизни ризик је ризик промјене вриједности девизне имовине и обавеза услед промјене девизног курса. Централна банка је изложена девизном ризику кроз трансакције у страним валутама. Управљање девизним ризиком проводи се првенствено кроз усклађивање валутне структуре имовине и обавеза Централне банке, као и постављањем квантитативних ограничења за изложеност девизном ризику.

Управљање и контролу девизног ризика Централна банка осигурава строгим поштовањем одредби Закона о Централној банци и интерним актима Централне банке.

Највећи дио бруто девизних резерви држи се у EUR, а максималан износ који се може држати у другим конвертибилним валутама осим EUR не може бити већи од 50% од укупног износа несмањеног капитала и резерви Централне банке.

25. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

25.2. Тржишни ризик (наставак)

25.2.2. Каматни ризик

Каматни ризик је ризик промјене тржишне вриједности финансијске имовине услед неповољних кретања каматних стопа. Каматним ризиком се управља одређивањем прихватљиве дужине трајања орочења и рока доспијећа финансијских инструмената у које се инвестира. Са дужим роком доспијећа финансијских инструмената у које су инвестирани девизне резерве, већи је и припадајући ризик промјене њихове тржишне вриједности. Максималан рок инвестирања депозита код иностраних банака је једна година, док је максималан рок инвестирања дужничких инструмената са фиксним приходом десет година.

25.3. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности се односи на могуће потешкоће у брзој ликвидацији дијела имовине, када је то неопходно, углавном када су тржишни услови неповољни или када на финансијском тржишту не постоји могућност остваривања одговарајуће цијене за наведену имовину.

Под појмом ликвидне имовине дефинише се имовина чија конверзија у новчана средства подразумијева минималне трансакционе трошкове и чија је вриједност најближа тржишној вриједности.

С обзиром на обавезу гарантовања конвертибилности КМ, дневна ликвидност мора бити обезбијеђена рочном усклађеношћу девизних резерви Централне банке.

Оквир за ликвидност треба да усклади прогнозиране потенцијалне потребе за ликвидношћу са одговарајућим ликвидним инструментима. Ликвидност сваког појединачног финансијског инструмента подобног за инвестирање треба да буде размотрена на одговарајући начин прије него што се изврши инвестирање у тај инструмент.

26. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА

Фер вриједност је цијена која би била остварена продајом имовине или плаћена за пренос обавезе у уредној трансакцији између тржишних учесника на датум мјерења, независно од тога да ли је она видљива директно или процијењена неком другом методом вредновања. Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавезе, Централна банка узима у обзир карактеристике имовине или обавезе коју би тржишни учесници узели у обзир приликом процјењивања њихове цијене на датум мјерења.

Процјењене фер вриједности финансијске имовине и финансијских обавеза Централне банке су одређене користећи расположиве тржишне информације, уколико их има, и одговарајуће методологије вредновања.

Осим тога, у сврху финансијског извјештавања, мјерење фер вриједности се категорише у Ниво 1, 2 или 3 у зависности од степена расположивости и значаја улазних података за цјелокупно мјерење фер вриједности, што је описано у наставку:

- Ниво 1 улазни подаци су котиране цијене (неприлагођене) за идентичну имовину и обавезе на активним тржиштима којима Централна банка може приступити на датум мјерења;
- Ниво 2 улазни подаци су подаци, осим котираних цијена укључених у Ниво 1, који су било директно или индиректно расположиви за имовину и обавезе; и
- Ниво 3 улазни подаци су подаци који нису расположиви за имовину или обавезе.

26.1. Финансијска имовина мјерена по фер вриједности

У хиљадама КМ

30. јуни 2020.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска имовина мјерена по фер вриједности				
Дужнички инструменти	9.316.087	-	-	9.316.087
Монетарно злато	297.691	-	-	297.691
УКУПНО	9.613.778	-	-	9.613.778

У хиљадама КМ

31. децембар 2019.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска имовина мјерена по фер вриједности				
Дужнички инструменти	8.917.413	-	-	8.917.413
Монетарно злато	254.088	-	-	254.088
УКУПНО	9.171.501	-	-	9.171.501

26. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА (НАСТАВАК)

26.2. Финансијска имовина и финансијске обавезе које се не мјере по фер вриједности

У хиљадама КМ

	Књиговодствена вриједност	30. јуни 2020. Фер вриједност
Финансијска имовина		
<i>Финансијска имовина која се мјери по амортизованом трошку:</i>		
Страна валута у готовини	135.594	135.594
Депозити код иностраних банака	3.270.288	3.263.453
Специјална права вучења у ММФ-у	3.074	3.074
Остала финансијска имовина	2.660	2.660
	3.411.616	3.404.781
<i>Финансијска имовина по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит</i>		
Остала улагања	27.813	27.813
	27.813	27.813
Укупно	3.439.429	3.432.594
Финансијске обавезе		
<i>Финансијске обавезе које се мјере по амортизованом трошку:</i>		
Готов новац у оптицају	5.834.763	5.834.763
Депозити банака	5.226.849	5.215.704
Депозити Владе и осталих јавних депонената	1.086.131	1.083.815
Остале финансијске обавезе	3.439	3.439
Укупно	12.151.182	12.137.721

26. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА (НАСТАВАК)**26.2. Финансијска имовина и финансијске обавезе које се не мјере по фер вриједности (наставка)**

У хиљадама КМ

31. децембар 2019.

	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност
Финансијска имовина		
<i>Финансијска имовина која се мјери по амортизованом трошку:</i>		
Страна валута у готовини	322.599	322.599
Депозити код иностраних банака	3.102.765	3.094.695
Специјална права вучења у ММФ-у	230	230
Остала финансијска имовина	2.822	2.822
	<u>3.428.416</u>	<u>3.420.346</u>
<i>Финансијска имовина по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит</i>		
Остала улагања	27.813	27.813
	<u>27.813</u>	<u>27.813</u>
Укупно	3.456.229	3.448.159
Финансијске обавезе		
<i>Финансијске обавезе које се мјере по амортизованом трошку:</i>		
Готов новац у оптицају	5.199.916	5.199.916
Депозити банака	5.743.619	5.729.302
Депозити Владе и осталих јавних депонената	880.675	878.480
Остале финансијске обавезе	3.816	3.816
Укупно	11.828.026	11.811.514

27. ЧЛАНСТВО БИХ У МЕЂУНАРОДНОМ МОНЕТАРНОМ ФОНДУ

У складу са споразумима између БиХ и ММФ-а Централна банка је одређена за фискалног агента и депозитара за чланство БиХ у ММФ-у. Улога Централне банке као фискалног агента је специфична због аранжмана валутног одбора. Централна банка дјелује у име Босне и Херцеговине у њеним односима са ММФ-ом, али нема никакву одговорност за средства и обавезе везане уз чланство.

Централна банка држи рачун специјалних права вучења у ММФ-у, ММФ-ов рачун број 1 и ММФ-ов рачун број 2 у извјештају о финансијском положају. Централна банка такођер осигурава услуге чувања хартија од вриједности БиХ издатих за покриће чланства у ММФ-у и за реоткуп обавеза, а који су евидентирани у ванбилансној евиденцији.

27. ЧЛАНСТВО БИХ У МЕЂУНАРОДНОМ МОНЕТАРНОМ ФОНДУ (НАСТАВАК)

Централна банка примјењује нето метод у приказивању финансијске позиције БиХ у ММФ-у, што је приказано у наставку:

У хиљадама КМ

	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
Квота	637.216	641.034
Специјална права вучења у ММФ-у	3.074	230
УКУПНО ИМОВИНА	640.290	641.264
ММФ-ов рачун бр. 1	1.593	1.603
ММФ-ов рачун бр. 2	54	54
Хартије од вриједности	1.577.364	945.780
Алокација SDR	386.574	388.890
Обрачуната камата на алокацију SDR	43	506
Рачуни плативих трошкова	1.674	912
УКУПНО ОБАВЕЗЕ	1.967.302	1.337.745
НЕТО ПОЗИЦИЈА БиХ У ММФ-у	1.327.012	696.481

Рачун хартија од вриједности, ММФ-ов рачун број 1 и ММФ-ов рачун број 2 предметом су валутног усклађивања увијек када се валута користи у финансијским трансакцијама између ММФ-а и БиХ. Најмање једном годишње, на крају ММФ-ове финансијске године (30. април), сва држања валута у ММФ-у се поново вреднују по важећем курсу SDR-а. Ова вриједносна прилагођавања се укључују у одговарајућа стања рачуна.

28. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ

Централна банка води одређене рачуне у страним валутама везане уз споразуме између влада БиХ и иностраних влада и финансијских организација. Како ови рачуни нису нити имовина нити обавезе Централне банке, они нису укључени у извјештај о финансијском положају Централне банке.

Такођер, ванбилансне ставке садрже девизне рачуне државних институција и агенција, као и комерцијалних банака, за које Централна банка дјелује као агент.

28. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ (НАСТАВАК)

Ванбилансне ставке се састоје од:

У хиљадама КМ	30. јуни 2020.	31. децембар 2019.
Депозити USAID-а	2.497	2.497
Депозити нерезидената	2.497	2.497
Депозити Савјета министара БиХ:	8.707	10.582
<i>Депозити Савјета министара БиХ на основу сукцесије</i>	46	46
<i>Депозити Савјета министара БиХ који се односе на сервисирање вањског дуга БиХ</i>	6.741	8.641
<i>Депозити Савјета министара БиХ који се односе на буџет институција БиХ</i>	1.648	1.622
<i>Остали депозити Савјета министара БиХ</i>	272	273
Депозити осталих резидената:	49.720	15.305
<i>Депозити – пензије из Њемачке</i>	291	5
<i>Депозитни рачуни банака</i>	49.429	15.300
Депозити резидената	58.427	25.887
Инвестиције везане за хартије од вриједности – Агенција за осигурање депозита БиХ	72.947	70.356
Инвестиције резидената везане за хартије од вриједности	72.947	70.356
УКУПНО	133.871	98.740

29. ДОГАЂАЈИ ПОСЛИЈЕ ДАТУМА ИЗВЈЕШТАВАЊА

У периоду између 30. јуна 2020. године и датума одобрења ових сажетих финансијских извјештаја, није било догађаја који би захтијевали усклађивање или који су значајни, али не захтијевају усклађивање.